

חייו ומותו של גסטון / עידן לנדו

אחרי שאיבדה את לוחם החופש האחרון שלה, פראג כבר לא תהיה מה שהיתה. דברים לזכרו של כלב-ים מזן נדיר

גסטון. 1990-2002

ביום שלישי שעבר, ב-6 בבוקר, הוא פלט נשימה אחרונה, חרישית, ומת. בתא המטען של משאית, שהובילה אותו חזרה אל השבי, ממנו ברח. יותר מ-300 ק"מ צלח לבדו, חותר במי בוץ גועשים, רעב כפי שלא היה מעודו, חי כפי שלא היה מעודו. ורק כשנלכד והושם שוב מאחורי סורגים, מת. עכשיו הם אומרים-מצטדקים שהתשישות הכריעה אותו, אולי זיהומים. אבל אנחנו יודעים. זה לא זה. לא מזה גסטון ברח, ולא מזה גסטון מת. אנחנו יודעים את נפשו.

זה התחיל בגן החיות של פראג, שגם הוא הוצף כליל בשטפונות הפוקדים עתה את אירופה. האקווריום של גסטון, כלב-ים ולוחם חירות בן 12, עלה על גדותיו. המים עלו ועלו, וגסטון מצא את עצמו מחוץ לאקווריום. הוא סקר במהירות את סביבותיו, ריחרח את האוויר החדש, רווי ההרפתקאות. העיף מבט נוסף אל תוך האקווריום, שבתוכו בילה את מיטב שנותיו. עורפו סמר. לא היה כאן מה להתלבט. בחוץ הרבה יותר טוב.

גסטון שינס סנפיריו, וצלל בחדווה אל מי נהר האלבה. כבר שכח מה זה לשחות ישר, עוד ועוד, ולא במעגל הנצחי של האקווריום. הנהר תקף אותו בכל החזיתות – ענפים שבורים, סחבות וסמרטוטים, ריחות עזים של פגרי חיות, פחיות שימורים חלודות, ערבוביה נהדרת מן העולם התחתון של פראג, זה שנסחף בשטפונות. אין ספק, הרבה יותר מעניין מאשר לשייט אנה ואנה לנגד עיניהם העגומות של תיירים מגוהצים. גסטון ניענע בראשו וניער מעליו קרע חולצה שממנו נשקפו פניו המודפסות של קפקא; הוא היה מאושר.

לקח לו זמן רב להבין שכל ההמולה הזאת מעל המים בעצם קשורה אליו. אם היה קורא עיתונים, היה מגלה שבמהלך 5 ימי המסע שלו הלך והתגבר המצוד שערכו אחריו הרשויות. סירות, מסוקים, עשרות אנשים התגייסו למבצע הזה: להחזיר את גסטון לשבי. פראג האומללה לא יכולה היתה לשאת את החופש המופקר הזה; כלב ים אחד, איך הוא מעז. הביטו בהם, בשוביו של גסטון: כמה מהם עוד זוכרים את "האביב של פראג"?

לגסטון לא איכפת. הוא הקטר הצ'כי, חותר קדימה, הלאה והלאה. זה מכבר חצה את הגבול לגרמניה, וזה בסדר גמור מבחינתו. גסטון כל כך בעננים, שאין לו שום בעיה עם זה עכשיו. הוא סולח לגרמניה על הכל. הוא יודע שזמנו קצר, הוא חש את החבל נכרך לאיטו על צווארו הבהק.

ליד ויטנברג הם תפסו אותו. בחדשות הראו איך הם מפתים אותו שוב ושוב עם דגים. גסטון הצליח כמה פעמים לנגוס בדגים מבלי ליפול במלכודת, אבל בסוף נלכד. ואז העלו אותו על משאית ועשו לו טרנספר, בחזרה לאקווריום.

גסטון ידע שהוא חייב לגמור את זה כמו גדול. לא כמו שני כלבי-הים האחרים שנמלטו: אחד שב על עקבותיו (פחדן) והשני נלכד בקרבת גן החיות (חנון). לא, גסטון ידע שאחרי המסע הזה, מסע אל החופש והאקסטזה, 5 ימים ו-300 ק"מ, המסע של חייו - אין לו לאן לחזור. אז הוא עשה את הדבר היחידי שנותר לו, בנסיבות הקיימות: הוא מת.

"אנחנו מאד מאד עצובים", אמר דובר גן החיות, "הוא יכול היה להפוך לגיבור של השטפונות". מה לגסטון ולהבלים האלה, מה לו ולגבורה בין חומות של זכוכית. הם גם אמרו שסיבת מותו אינה ידועה. אבל אנחנו יודעים ממה הוא ברח, ויודעים ממה הוא מת. אנחנו יודעים את נפשו: גסטון מת משברון-לב.